

ПЛАКСІН Андрій Анатолійович,
*кандидат педагогічних наук,
заступник начальника факультету
службово-бойової діяльності
Національної гвардії України, Київський
інститут Національної гвардії України*

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Міжнародне співробітництво Національної гвардії України з Північноатлантичним Альянсом відіграє важливу роль в розбудові сектору безпеки і оборони України, адже процес створення якісних та ефективних адміністративно-правових засад діяльності НГУ неможливо уявити без участі міжнародних міжурядових організацій та різних програм адаптації і розвитку в нашій країні.

Визначальними у відносинах між Україною і НАТО документами, які залишаються актуальними дотепер, є Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору (09.07.1997 р.) і Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство (21.08.2009 р.) [4].

Слід також зазначити, що у відповідності до п. 13 ч. 1 ст. 12 Закону України від 13.03.2014 «Про Національну гвардію України» Національна гвардія України зобов'язана брати участь у міжнародному співробітництві, міжнародних операціях із підтримання миру і безпеки на підставі міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, у порядку і на умовах, визначених законами України [1].

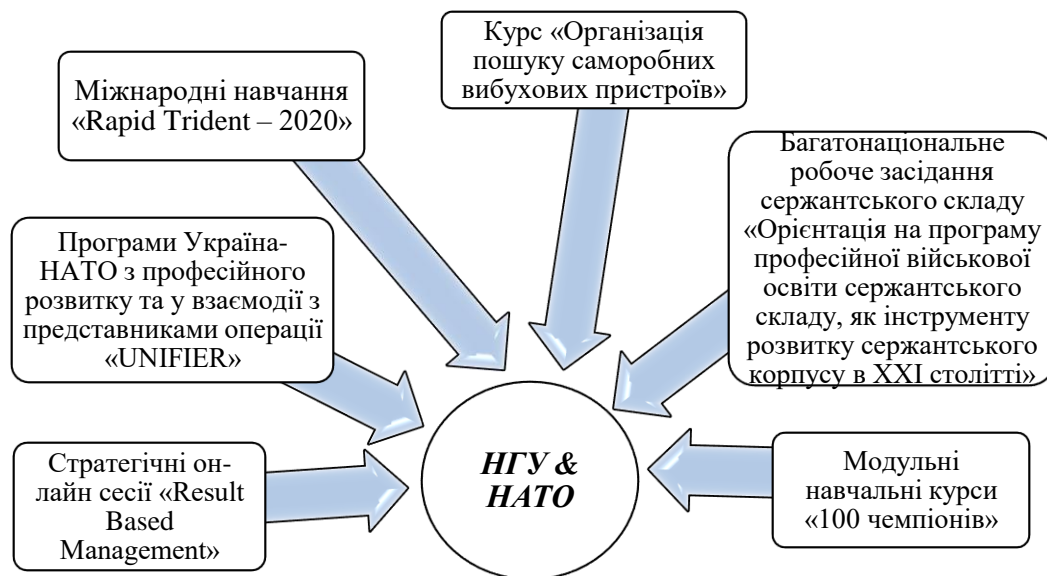
Окремо зауважимо, що Національна гвардія України займає лідерську позицію у процесах переходу на військові стандарти НАТО.

Вагомий внесок у ці процеси, безумовно, зробили експерти Альянсу, які застосували системний підхід до процесу реформування Національної гвардії України, який складається з трьох взаємообумовлених етапів, як то: реформа структури управління Національної гвардії України; реформа механізмів забезпечення взаємодії Національної гвардії України із силами безпеки та оборони України, а також із силами НАТО.

Особливу увагу хочемо привернути до реформування системи підготовки та навчання особового складу в Національній гвардії України з урахуванням, як іноземного досвіду так і досвіду участі у бойових операціях на Сході держави [3].

У такий спосіб серед основних стратегічних напрямів міжнародного співробітництва Національної гвардії України з НАТО, що сприяє вдосконаленню професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони України, доцільно виокремити чотири основні вектори співпраці Національної гвардії України з Альянсом, серед яких: 1) Програма Україна – НАТО з професійного розвитку (PDP); 2) Програма НАТО з удосконалення військової

освіти (DEEP); 3) Трастові фонди Україна – НАТО; 4) Програма Україна-НАТО з розбудови доброчесності, цілісності, прозорості та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних та безпекових інституцій (ВІ) (Рис 1).

Рис. 1. Напрями співпраці НГУ з НАТО щодо професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони України

Розроблено авторами за даними [2]

Так, одним з основних напрямів міжнародної взаємодії Національної гвардії України з НАТО є участь у підготовці та реалізації спільних з ЄС проектів. У цьому контексті реалізація означених проектів має позитивний вплив на запровадження реформ у професійній підготовці фахівців сектору безпеки і оборони України з метою обміну унікальним досвідом.

Для прикладу, одним із пріоритетних напрямів розвитку діяльності Київського інституту Національної Гвардії України (далі – КІ НГУ) є міжнародне співробітництво з іноземними партнерами, з питань що становлять взаємний інтерес в галузі військової освіти.

Адже сьогодні, система військової освіти в Україні перебуває у процесі глибоких перетворень відповідно до визначених законодавством України потреб інтеграції нашої держави в європейський безпековий простір, набуття членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору.

Отже одним із головних завдань діяльності КІ НГУ є запровадження європейських підходів та стандартів НАТО щодо набуття військово-професійних компетентностей військового фахівця у процесі опанування освітніх компонентів військово-професійного спрямування.

Сьогодні, реалізація цих завдань КІ НГУ забезпечується налагодженою співпрацею з представниками групи радників з питань доктрини та освіти (DEAG) США, Об'єднаної оперативно-тактичної групи ЗС Канади в Україні (операція - «UNIFIER»), Консультативної місії Європейського союзу, запровадженням нових принципів та підходів в систему підготовки здобувачів вищої освіти.

Імплементацією в процес підготовки військових спеціалістів STEM-освіти, яка дозволить посилити практичну складову навчання, що в умовах сьогодення є необхідним елементом отримання якісної військової освіти.

Також треба зазначити, що під час організації таких спільних міжнародних заходів, впровадження новітніх форм і методів навчання, відбувається процес розвитку дидактичної культури науково-педагогічних працівників КІНГУ в частині обміну та запровадження передового європейського досвіду.

Отже, аналіз сучасного стану міжнародного співробітництва Національної гвардії України з НАТО дає підстави стверджувати, що означена співпраця як базовий чинник вдосконалення професійної підготовки фахівців галузі безпеки і оборони України характеризується наступними ознаками: 1) міжнародне співробітництво – це багатостороння та підзаконна діяльність, яка здійснюється спеціально створеними органами, відділами та управліннями, що функціонують при Головному управлінні НГУ, їх посадовими особами та військовослужбовцями НГУ у межах їхньої компетенції та повноважень, що чітко окреслені законами України; 2) така діяльність здійснюється на підставі певних правових форм (міжнародні договори, міжнародні та європейські проекти програми адаптації, стандарти військової підготовки тощо); 3) міжнародна діяльність НГУ проводиться шляхом відповідних заходів правоохоронного спрямування, таких як: семінари, круглі столи, міжнародні навчання, стратегічні онлайн-сесії, модульні навчальні курси, тощо.

Список використаних джерел:

1. Закон України від 13.03.2014 «Про Національну гвардію України» № 876-VII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140876.html
2. Інформація з офіційного сайту Національної гвардії України URL: <https://ngu.gov.ua/72-a-richnyczya-nato-napryamy-i-dosyagnennya-spivpraczi-ngu-z-pivnichnoatlantychnym-alyansom/>
3. Минько О. Теоретико-методичні засади формування системи цивільно-військового співробітництва у формуваннях Національної Гвардії України. Службово-бойова діяльність сил безпеки. Честь і закон, 2020. Vol 2 (73). С. 74-82.
4. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору від 9 липня 1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text